

PETR ZÁRYBNICKÝ

BOJ S TÝČÍ

WAMBO

Petr Zárýbnický

BOJ S TYČÍ

Předmluva

Srovnáme-li počty škol všech možných stylů provozujících bojová umění nebo bojové sporty, může nás překvapit, jak málo z nich se věnuje tyči.

Ještě v 19. století patřilo v Anglii ovládnutí čtvrtinové tyče k podstatné části vzdělání mužů. Jediní, kteří mohou hole (tyče) používat otevřeně na ochranu občanů, drtivou většinou nemají o umění boje s tyčí ani potuchy. Mnozí sice namítnou, že výcvik boje s tyčí povede k větší agresivitě, ale...

Použití tyče v sebeobraně (a k tomu je tato publikace určena) je v dnešní době značně adekvátní možnosti útočnicka. Obrana nožem nebo pistolí je v rozporu se zákony a je navíc totálnější. Tyč však dovoluje bez rizika odzbrojení útočnicka a znehybnění bez trvalých následků.

Poslední dobou stoupá popularita stylů, vyučujících sebeobranu holýma rukama. Je směšné a zároveň děsivé, kolik pomatenců si po několika měsících tréninku myslí, že jsou neporazitelní.

Všechna bojová umění mohou být jak tvůrčí, tak ničivá. Při přeapadení může útočnicka, který je takto zneužije i zničit. Při správném využití mohou poskytnout stimulační i praktický trénink a současně mohou být součástí vzdělání a disciplíny. Na všechny tyto věci musíme myslet, když si vybíráme zbraň ke své obraně. To musí být součástí zevrubných technik tréninkových cvičení. Musíme být schopni útočnicka odzbrojit a držet pod kontrolou, jestliže to okolnosti vyžadují způsobit mu bolest, aniž bychom riskovali, že ho zraníme či zabijeme. Předností je, že tato zbraň je obvykle dostupná a nebo, že často jsou po ruce podobné předměty.

Tyč splňuje všechny tyto požadavky. Zatímco na Západě nejsou ještě žádné bojové systémy založené na využití tyče, na Dálném Východě nacházíme podrobné výběry technik, díky nimž si tyč udržela významné místo v bojových systémech po mnoho století. Na důkaz: nejznámější japonský šermíř Miyamoto Musashi utrpěl svou jedinou porážku z rukou Muso Gannosuke, mistra umění boje s tyčí.

Z Japonska známe tři základní typy bojových tyčí:

1. BO dlouhá 180 až 260 cm, která má průměr asi 2,5 až 3,5 cm
2. JO dlouhá asi 130 cm o průměru asi 2,5 cm
3. HANBO s délkou od 90 do 100 cm a průměrem okolo 2,5 cm.

Nakonec jsou zde i techniky s hůlkou „Tessen“ - dlouhou přibližně 30 - 35 cm. Tessen by neměl být kratší, neboť na většinu technik v této knize by prostě nestačil (o tom se

můžete přesvědčit sami při cvičení). Učte se pohlížet na předměty kolem sebe jako na možnou zbraň a snažte se vybírat techniky pro ten který předmět se hodící, neboť vycházkovou hůl účinně nenahradí deštník. Na mnoho technik vám například vystačí i neořezaná tužka.

Nahlédnutí do dějin systému boje s tyčí

Protože většina technik v této knize vychází z Okinawských pramenů, zmíním se o počátku systematictějších technik s hanbo.

Používání tyče nebo hole má pravděpodobně kořeny v nedostatku a nedostupnosti rud k výrobě kovových zbraní. Navíc začátkem 17. století byl vyhlášen zákaz ozbrojování, nošení a výroby zbraní mezi prostým lidem. Stykem s čínskými budhistickými mnichy se obohacoval celý rejstřík zbraní. Význam tyče částečně pomíjel s objevením se nunchaku, tonfy aj.

Dalším možným důvodem ústupu tyče jako sebeobránného prostředku může být skutečnost, že hůl platila jako nástroj k trestání a porobování si venkovanů. Tyč jako prostředek k odražení útoku se prosadila hodně např. v Ninjutsu.

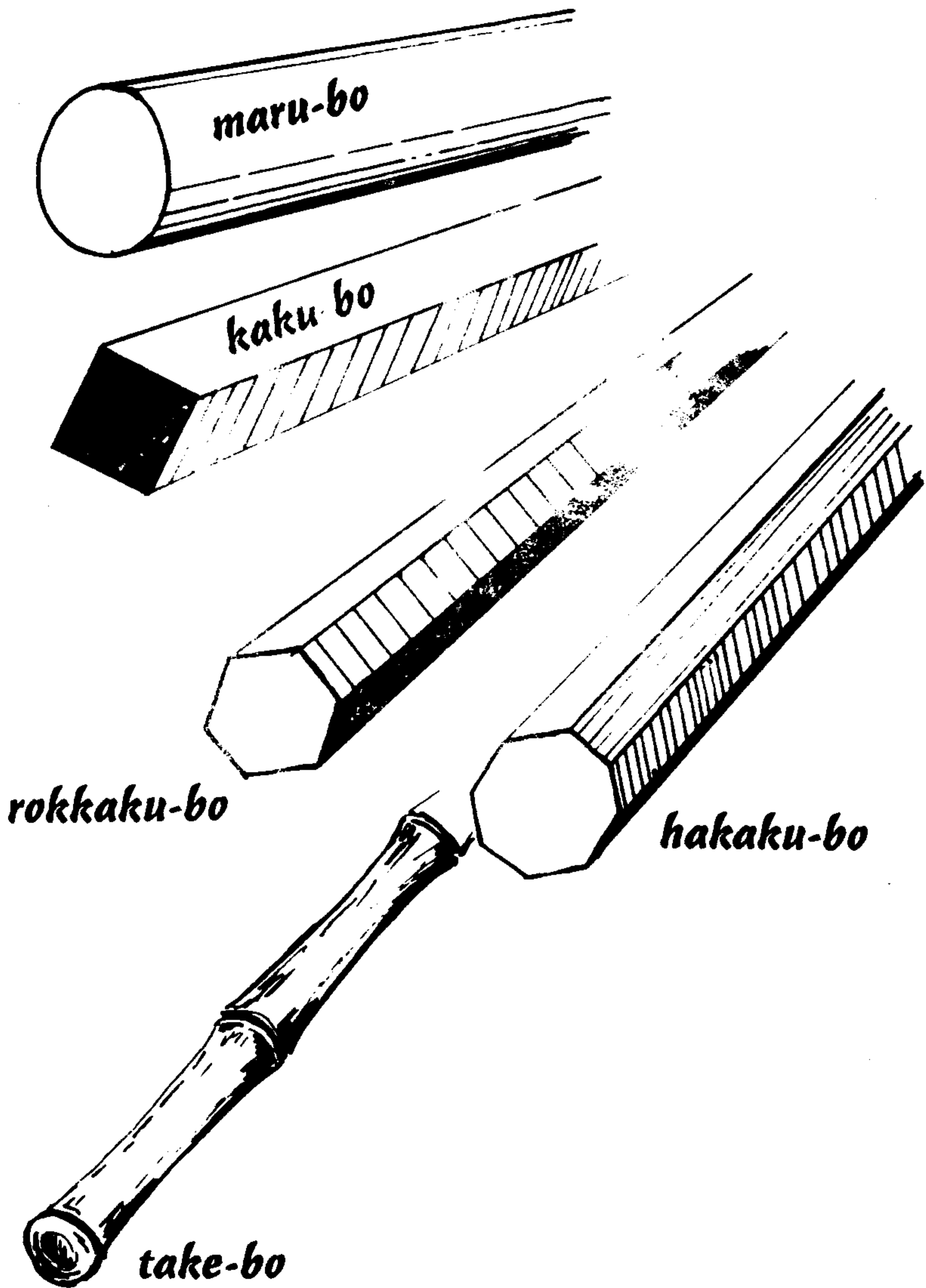
Na závěr malé doporučení. Vyzkoušejte si a naučte se napřed úhybné manévry, než přistoupíte k odvetě. Všechny techniky cvičte napřed pomalu a tolikrát, dokud nezískáte absolutní jistotu proti útoku vedenému plnou rychlostí a silou. Pomalým zkoušením se zároveň vyhnete zraněním, většina technik „jde“ proti kloubům. Zároveň se snažte být natolik realističtí a dokud váš partner necítí bolest nebo se nevzdá, nepovolujte.

Většinou bývá nunchaku vyvyšována jako nejúčinnější prostředek sebeobran. Je sice pravda, že nunchaku nevyžaduje sílu supermana, ale bohužel svou povahou patří mezi zbraně méně povolené a člověk, který ji použije, se může svalit pod tíhou paragrafů.

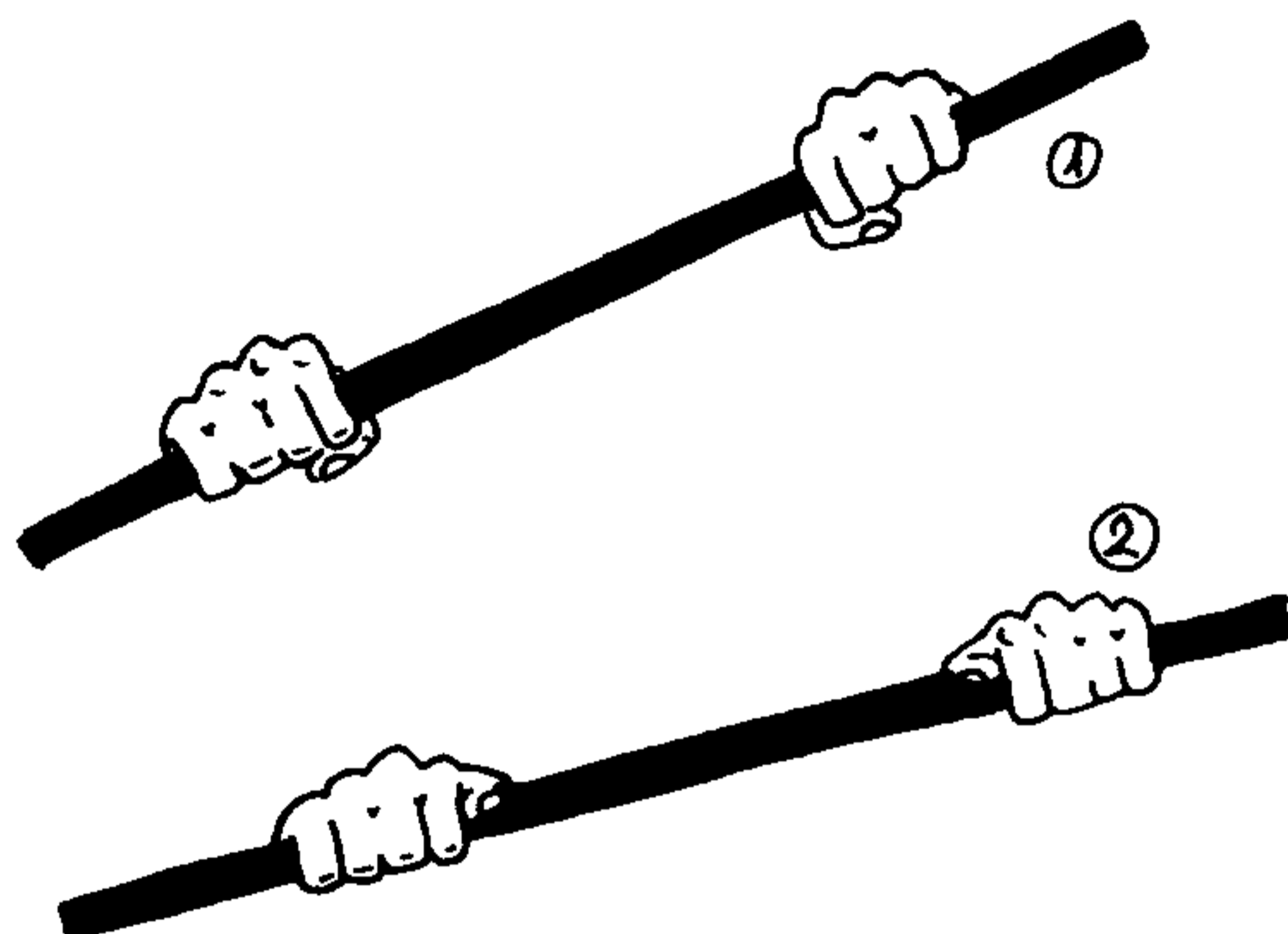
Druhá nevýhoda je v tom, že má-li jedinec zvládnout nunchaku skutečně k univerzálnímu použití v boji, trvá to podstatně déle, a nakonec třetí „průšvih“ je v menší pohotovosti, neboť těžko přesvědčíte kohokoli, aby počkal, než nunchaku vytáhnete z pouzdra.

Obyčejná hůl je vždy více po ruce a podaří-li se protivníkovi chytit jeden konec není nic ztraceno. I s tyčí (holí) se dá švihnout, bodnout, páčit, lámat. Můžeme protivníka odzbrojit, ochromit bolestí nebo i omráčit. Je tedy naprosto jasné, že hůl je skutečně nejuniverzálnější zbraň k sebeobraně.

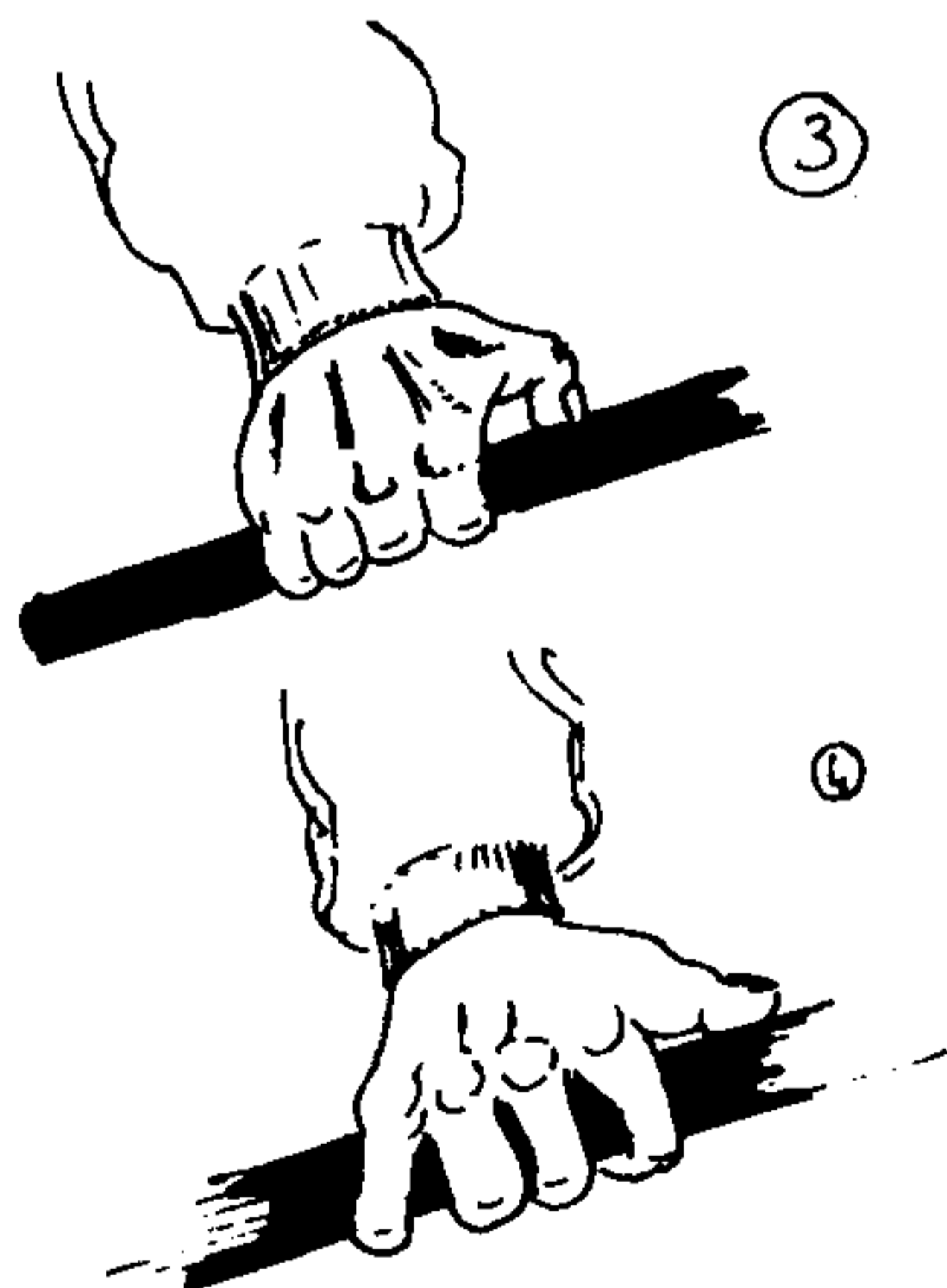
Formy holí

ZPŮSOBY DRŽENÍ HANBO

Držet HANBO znamená držet je pevně tak, aby je prsty zcela obepínaly. Obr. 1. - 2.

Tyto způsoby držení snad vypadají zajímavě, ale úchop 3. může snadno způsobit zlomení palců při nárazu tyčí o sebe. Způsob 4. zase vypadá světácky, ale světák se rychle octne bez HANBO, neboť tento způsob si o odzbrojení přímo říká.